

Elżbieta Walkowiak

Wielkopolski Kurator Oświaty

Sprawozdanie z wizyty studyjnej w Irlandii - Dublinie w dniach 10-17 listopada 2013 r.

Wizyta realizowana była w ramach *Programu wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły - etap III (projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji sp. z o.o.)*.

Przed wyjazdem otrzymaliśmy od organizatorów materiały (program, informacje o prelegentach oraz inne niezbędne informacje o wyjeździe).

Niedziela 10 listopada

Przyłot do Dublina przejazd do hotelu i zakwaterowanie. Odbyło się spotkanie organizacyjne, podczas którego w miłej atmosferze omówiony został szczegółowy program wizyty, jego cele, oczekiwania i inne sprawy organizacyjne.

Moje osobiste cele wyjazdu dotyczyły poznania sposobu pełnienia nadzoru pedagogicznego w Irlandii (zewnętrznego i wewnętrznego). Bardzo ważne dla mnie było również zapoznanie się ze szkołami: jak pracują nauczyciele, jak kontaktują się z uczniami i ich rodzicami, jak zorganizowana jest praca szkoły, jak dokumentuje się przebieg nauczania, jaka jest w tutejszej szkole atmosfera. W związku z tym, że w programie wyjazdu były również wizyty w Dublin College University (DCU), to interesujące dla mnie było jak tamtejsza uczelnia współpracuje z wizytatorami i jak to może wpłynąć na pracę i rozwój szkół.

Nasze kuratorium współpracuje z poznańskimi uczelniami, w szczególności z UAM jednak nie w obszarze badania jakości pracy szkół. Jest więc to temat do przemyśleń.

Poniedziałek 11 listopada

1) Wizyta w Dublin College University (DCU).

Prowadzącym spotkanie (prelegentem) był Gerry Mac Ruaifc. Omówił system oświaty, egzaminowania zewnętrznego i system ewaluacji. Szczególnie skupił się na przedstawieniu

zmian, jakie zachodzą w ostatnich latach i dążeniu do poprawy jakości oświaty w Irlandii. Omówił istotę inspekcji wewnętrznej i zewnętrznej (jej rodzaje) oraz funkcje inspektorów. Podkreślił, że obecnie podkreśla się wyższość podnoszenia standardów nad systemem sankcji i rozłączalnością - inspektor powinien być raczej doradcą niż kontrolerem, ale różnie to bywa.

Dla mnie zaskoczeniem jest sposób zarządzania szkołami odmienny od polskiego sposobu prowadzenia szkół co do zasady przez organy prowadzące, którymi są jednostki samorządu terytorialnego. Ważna dla mnie obserwacja to nacisk na uczenie się, nauczanie i wsparcie ucznia. Mieszane uczucia budzi obserwacja bez zapowiedzi. Zastanawiam się też, czy raporty powinny zawierać rekomendacje i zalecenia, czy też wnioski motywujące do samodzielnego opracowania przez szkoły rekomendacji i celów rozwojowych. Wydaje się, że autonomia szkoły w tym zakresie przyniesie korzystniejsze rezultaty. Wymaga to jednak mądrości i roztropności przywódców, zaangażowania organów prowadzących i systemowego wsparcia szkół i placówek.

2) Wizyta w szkole podstawowej, spotkanie z nauczycielami.

Rozmowa dotyczyła ewaluacji zewnętrznej i autoewaluacji. Podkreślano niechętny stosunek do ewaluacji bez zapowiedzi. Tam też dowiedziałam się jak kształcą się nauczycieli, co było dla mnie bardzo interesujące. Dobrym rozwiązaniem wydaje się tzw. rok próbny w szkole, kiedy to student uczy się bycia nauczycielem, a jego praca obserwowana jest przez inspektora. Przygotowanie nauczycieli do pracy powinno też być ważnym wyzwaniem do zmian w naszym kraju. Ja współpracuję w tym obszarze z pracownikami UAM - przedstawiliśmy rektorowi model absolwenta studiów pedagogicznych, podczas kontaktów ze znanymi mi pracownikami będę dzieliła się obserwacjami z Irlandii.

3) Podsumowanie dnia.

Podczas dyskusji zwracaliśmy szczególną uwagę na różnice pomiędzy systemem ewaluacji w Irlandii i Polsce. Po pierwszym dniu mieliśmy wiele pytań i wątpliwości co do oceny tego systemu przez samych nauczycieli.

Wtorek 12 listopada

Warsztat prowadzony przez trenerki Janinę Stojak i Agnieszkę Arkusińską, podczas którego zastanawialiśmy się jak wykorzystać dane z ewaluacji w Polsce. Wymieniliśmy się doświadczeniami w tym zakresie. Pracowałam w zespole nad wykorzystaniem wyników

ewaluacji w pracy z rodzicami i uczniami. Uważam, że podobny warsztat powinniśmy przeprowadzić z ewaluatorami w naszym kuratorium. Dobrze byłoby, żeby dyrektorzy w zespołach na przykład na terenie gmin zastanowili jak efektywnie pracować z raportem z ewaluacji we własnych szkołach, a może wspólnie podejmować działania z osobami odpowiedzialnymi za oświatę w gminie. Podczas warsztatu przypomnieliśmy wiele technik i metod pracy, które mogliby wychowawcy wykorzystać z uczniami i rodzicami lub z samorządami uczniowskimi i radami rodziców lub też z radami szkół.

Podczas dyskusji zrodziło mi się parę pomysłów na to co można zrobić jeszcze w naszym województwie, jakie tematy powinniśmy poruszyć na spotkaniach z organami prowadzącymi po ewaluacji i z ośrodkami doskonalenia nauczycieli. Wymyśliłam tematy na spotkania z jst i dyrektorami w delegaturach i w Poznaniu. Postanowiłam podjąć nowe działania z kierownictwem oraz dyrektorem Wydziału Rozwoju Edukacji naszego kuratorium. Jeszcze w grudniu odbędzie się spotkanie z moim udziałem z dyrektorami ośrodków doskonalenia nauczycieli, podczas którego dyskutować będziemy jak wykorzystać dane w planowaniu pracy ośrodków.

Wnioski z ewaluacji omawiamy z dyrektorami szkół i organami prowadzącymi.

Uważam, że dyrektor szkoły jako przywódca powinien posiadać kompetencje związane z wykorzystywaniem danych z ewaluacji, ale i innych raportów w konstruowaniu wizji rozwoju szkoły. Moimi doświadczeniami w tym zakresie dziele się z liderami i ekspertami w projekcie *„Przywództwo i zarządzanie w oświacie- opracowanie i wdrożenie systemu kształcenia i doskonalenia dyrektorów szkół/ placówek”* (Projekt ORE współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego III Priorytet Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Działanie 3.1).

Środa 13 listopada

1) Wizyta w szkole średniej.

Podczas wizyty odbyło się spotkanie z nauczycielami i dwójgim uczniów – Polaków, którzy opowiedzieli o tym czego się uczą, jakie są różnice pomiędzy szkołą polską i tą w której się uczą. Nauczyciele wraz z wicedyrektorem podzielili się swoimi opiniami na temat inspekcji. Mówili też o współpracy i o tym jak się wzajemnie uczą. Szkoda, że nie zaproponowano nam uczestnictwa w zajęciach, szkołę też obejrzelśmy pobieżnie.

2) Sesja „Kształcenie zawodowe w Irlandii” – pobyt w DCU.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III
Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach
III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Dr Marrie Griffen ponownie opowiedziała o systemie ewaluacji szkół i omówiła funkcjonowanie szkolnictwa średniego.

3) Podsumowanie dnia. To był bardzo udany dzień, wiele refleksji i spostrzeżeń.

Czwartek 14 listopada

1) Sesja w DCU: „School Evaluation Trends: Experiences in Ireland and beyond.

Prowadzący przedstawili czym zajmują się dwa centra badawcze działające w ramach uczelni. Mówiono o kolejnych zmianach zachodzących w ostatnich latach w obszarze ewaluacji. Skupili się również na roli dyrektora i postawach wobec ewaluacji. Opowiedzieli również o aktualnych projektach badawczych w których DCU bierze udział.

2) Wizyta w Inspektoracie: „Department of Education and Skills”.

Tu dowiedzieliśmy się jakie są zadania departamentu, jakie są modele ewaluacji, jak wyglądają wizyty kontrolne i doradcze i sprawdzające tzw. następcze. Omówiono jak wyglądają ewaluacje wewnętrzne. Omówiono jak zmieniała się praca kontrolerów w ostatnich latach oraz jakie są obecnie priorytety. Dowiedzieliśmy się również z jakimi instytucjami współpracuje inspektorat i w jaki sposób rozpowszechnia się przykłady dobrych praktyk oraz wyniki ewaluacji. Mnie szczególnie zainteresowały ewaluacje tematyczne. Dowiedzieliśmy się również jak pozyskuje się inspektorów i kto może nim zostać. Niestety ja mam problem z naborem wizytatorów, nauczyciele niechętnie podejmują pracę w kuratoriach. Spostrzeżenia dotyczące jakości raportów są tematem dyskusji podczas narad kierownictwa w każdym miesiącu.

3) Spotkanie z inspektorem do spraw ewaluacji.

To było bardzo cenne spotkanie. Dowiedzieliśmy się jak pracują inspektorzy, jak są zatrudniani, jakie mają zadania. Dyskutowaliśmy też jak wykorzystuje się dane z ewaluacji. Bardzo interesujące były informacje dotyczące ewaluacji przedmiotowych dotyczące badań kształtowania umiejętności.

Wiedza pozyskana na spotkaniu jest dla mnie inspiracją do pracy nad doskonaleniem wiedzy i umiejętności ewaluatorów w naszym kuratorium. Nasze doświadczenia w tym obszarze są jeszcze niewielkie, stan liczebny wizytatorów niestabilny (ciągle dochodzą nowi) co powoduje, że działamy ciągle w sytuacji zmiany. Wymaga to czujności i zaangażowania w budowanie systemu doskonalenia współpracy wizytatorów.

Piątek 15 listopada

1) Sesja z udziałem Grzegorza Mazurkiewicza dotycząca wykorzystania wyników ewaluacji.

Podczas sesji zastanawialiśmy się co powinno się wydarzyć na drodze OD EWALUACJI DO SUKCESU SZKOŁY.

Osobiście przemyślałam jak wykorzystać mechanizm oceniania pracowników w służbie cywilnej (taki status mają pracownicy kuratorium) oraz konstruowania Indywidualnych Programów Rozwoju Zawodowego w celu poprawiania jakości systemu ewaluacji i kontroli szkół oraz ich oceniania. Obecnie w kuratorium pracujemy nad udoskonaleniem oceniania pracy dyrektorów szkół, chcemy aby wykorzystane były w optymalny sposób dane z ewaluacji i aby ocenianie motywowało dyrektorów do podejmowania wyzwań i stawiania celów rozwojowych. Odbywają się dyskusje w zespołach i szkolenia dla wydziałów i delegatur.

2) Podsumowanie – refleksje z wizyty.

3) Dodatkowo pracowaliśmy w grupach nad wyciąganiem wniosków dotyczących pracy gimnazjów.

Sobota 16 listopada Dyskusje w zespołach, indywidualne refleksje, wycieczka.

Niedziela 17 listopada Powrót do Poznania.

To był bardzo udany wyjazd, pełen nowych doświadczeń i refleksji, spełnił moje oczekiwania. Po zajęciach każdego dnia zwiedzaliśmy miasto. Jest ono ciekawe, w każdej sytuacji zauważa się życzliwość Irlandczyków. Spotkaliśmy wielu Polaków.

Przebieg wizyty, spostrzeżenia i wnioski przedstawiłam na spotkaniu kierownictwa kuratorium.

Dziękuję organizatorom.